

Ügyszám: NAIH-8148-2/2023.
Ügyintéző: dr. Kovács Melinda
Közrm.: dr Varga Viola Villó
Tárgy: (EU) 2106/679 rendelet
végrehajtásával kapcsolatos további
eljárési szabályok

Dr. Kupeczki Nóra részére jogalkotásért
felelős helyettes államtitkár **Igazságügyi
Minisztérium**

ajfhat@im.gov.hu

levente.szabo@im.gov.hu

Tisztelt Helyettes Államtitkár Asszony!

Az Európai Bizottság által előterjesztett, az (EU) 2016/679 rendelet végrehajtásával kapcsolatos további eljárési szabályok megállapításáról szóló rendelettervezethez (a továbbiakban: Tervezet) a személyes adatok védelme és a közérdekű adatok nyilvánossága szempontjából a Hatóság (a továbbiakban: NAIH) az alábbi észrevételeket teszi:

1. A Tervezet 4. preambulumbekkezdése szerint a formanyomtatványt elektronikusan vagy postai úton lehet benyújtani. A NAIH javasolja annak tisztázását, hogy mit ért a Tervezet elektronikus út alatt, mivel például a magyar hatóság gyakorlata szerint panaszbeadvány egyszerű e-mail útján nem nyújtható be, mivel az e-mail postafiók nem felel meg a nemzeti eljárásjog szerinti kézbesítési szabályoknak és nem teszi lehetővé a panaszos azonosítását. A NAIH számára kérdésként merül fel továbbá, hogy az "elektronikus út" fogalmába beletartoznak-e (a jelenleg Magyarországon elfogadott) hivatalos, az ügyfél azonosítását lehetővé tevő kapcsolattartási formák ("Ügyfélkapu").
2. A Tervezet I.sz. mellékletében szereplő formanyomtatvánnyal kapcsolatosan a NAIH álláspontja szerint az okmánymásolatokon a fénykép és az aláírás szerepeltetése nem fogadható el az adattakarékosság elvére tekintettel, továbbá az okmányokról készült másolat nem tekinthető hitelesnek.

Amennyiben a rendelettervezet a jövőben is megtartja a személyes okmányokra vonatkozó rendelkezéseket, a NAIH álláspontja szerint, mivel a Tervezet szerint panasz/kérelem benyújtása az érintettek személyazonosságát igazoló hatósági igazolványáról készült másolat kezelésével járna, ez a NAIH korábbi álláspontját követve csak a hiteles másolat lehet, mert az egyszerű másolathoz képest csak az alkalmas az elérni kívánt cél – az azonosítás – megvalósításához. A jelenleg Magyarországon elfogadott, hivatalos, az ügyfél azonosítását lehetővé tevő kapcsolattartási formán (Ügyfélkapun) keresztül benyújtott kérelem esetén azonban a rendszer elvégezné az azonosítást, így az adattakarékosság elvére figyelemmel nem lenne szükség erre a többlet adatkezelésre.

3. Továbbá a Tervezet mellékletében található formanyomtatvánnyal kapcsolatosan a NAIH támogatja, hogy a Rendelet mellékletében található formanyomtatványt (és adattartalmát) a hatóságok csak a határon átnyúló ügyek tekintetében alkalmazzák.

Ugyanakkor elképzelhető – és ez aggályokat vet fel – hogy így két külön eljárástípus jön létre a határon átnyúló és át nem nyúló ügyekre nézve eltérő érintetti és ügyféljogokkal, ami sértheti az egyenlő bánásmód elvét. Felmerülhet továbbá, hogy a kérelmezőtől elvárható-e annak előzetes eldöntése, hogy a kérelme határon átnyúló ügy-e vagy sem, ennek egyik lehetséges megoldása a hiánypótlottatás lehet, amit kívánatos lenne a rendelettervezetben is rögzíteni. Egy másik lehetséges megoldás a szubszidiaritás elvének alkalmazása, mivel pl. a magyar eljárásjog nemzeti ügyekben lehetővé teszi a hiánypótlás kibocsátását (és egyébként, eltérően a rendelettervezet álláspontjától, kifejezetten a kontradiktórius eljárás elvének talaján áll).

4. A Tervezet 5. cikke rendelkezik a jogvita egyezség útján történő rendezéséről. A NAIH álláspontja szerint, ha a rendelettervezet feltétlenül rendelkezik a jogvita egyezség útján történő rendezéséről - mindenképpen kívánatosabb volna, ha a rendelettervezet explicit módon rendezné a kérdést, különösen az alkalmazási körre nézve, valamint részletszabályokat is alkotna ezzel kapcsolatban. A magyar közigazgatási eljárásjog ismeri ugyan az egyezségi kísérlet jogintézményét, de a gyakorlatban nem igazán illeszthető a magyar eljárásjogba, a magyar hatóság ténylegesen nem is alkalmazza azt. Másrészt a magyar hatóság álláspontja szerint objektíve nehezen dönthető el, hogy “a panasz egyezség útján rendezhető-e”, ezért a NAIH azt támogatná, ha a békés vitarendezésre vonatkozó rendelkezések teljes egészében kikerülnének a rendelettervezetből.
5. A Tervezet 6. cikkével kapcsolatosan a NAIH javasolja tisztázni a Tervezetben azt, hogy a Tervezet 6. cikke szerinti fordításnak hitelesnek, azaz hivatalos fordításnak kell-e lennie, vagy elegendő, ha a fordítást a fogadó felügyeleti hatóság maga végzi el. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy az EDPB és a felügyeleti hatóságok jelenlegi gyakorlata nem kívánja meg a hiteles fordítást, továbbá, hogy munkanyelvként az angol nyelv elfogadott a gyakorlatban, de a NAIH javasolja mindkét kérdés tisztázását a rendelettervezetben.
6. A Tervezet 2. cikk 3. pontja és a 14. cikk (2) bekezdés rendelkezik az előzetes megállapítások tartalmáról. A NAIH kívánatosnak látná tisztázni, hogy az előzetes megállapításoknak milyen részletezettségűnek kellene lennie, továbbá a NAIH szerint célszerű volna egyértelműsíteni, hogy ennek milyen formai követelményei vannak, mert jelentős különbségek várhatóak a felügyeleti hatóságok között, hogy melyik felügyeleti hatóság mit ért “dokumentumon”. Erre tekintettel a NAIH az előzetes megállapításokra konkrét, egyértelmű szabályok megállapítását javasolja.
7. A NAIH javasolja annak pontosítását, hogy ki tekintendő panaszosnak a Tervezet (25) preambulumbekézése alapján. Továbbá kívánatos lenne, ha a rendelettervezet tisztázná, hogy az általa bevezetett “panaszos” fogalom hogyan viszonyul a tagállami jogok “ügyfél” fogalmához, mivel például a magyar hatóság az ügyfelek között nem tesz különbséget – sem a kérelmezők (panaszt benyújtó személyek) oldalán, sem eljárás alá vont személyek oldalán. Amennyiben azonban van mód ilyen különbségtételre, akkor célszerű volna tisztábban látni.

A magyar eljárásjogi jelenlegi szabályozási környezet szerint több jogosultságot biztosít a személyes adatok határon átnyúló kezelésével nem járó (ún. non cross-border) ügyekben a kérelmezőknek (panaszt benyújtó személyeknek) a rendelettervezetben írtaknál, mivel eljárása a rendelettervezetben írtaknál sokkal inkább kontradiktórius jellegű.

8. A Hatóság szerint nem világos, hogy a Tervezet 3. cikk (5) bekezdésében foglaltakat hogyan kell a gyakorlatban alkalmazni, mit jelent, hogy a panaszos bizalmasan kezeli a panaszát, ezért részletszabályok megalkotása lenne szükséges, pl. az adatok zárt kezelésére vonatkozó Ákr. szabályokhoz hasonlóan.
9. Az EDPB Cooperation- és Enforcement-alcsoportjai előtti viták során felmerült, hogy a hatóságok adminisztratív többletterheinek csökkentése érdekében a rendelettervezet III. fejezetét indokolt lenne esetleg csak a „stratégiai fontosságú” vagy a „nagy volumenű” ügyekre alkalmazni. Ugyan alcsoporti szinten ez a vélemény kisebbségben maradt, így az EDPB-EDPS Joint Opinion sem tartalmazza, de arra az esetre, ha a későbbi jogalkotási folyamat néhány tagállam ismét felhozná a kérdést: a magyar hatóság nem támogatja a határon átnyúló adatkezeléssel járó ügyek közötti különbségtételt a “stratégiai” vagy “nagy volumenű” kritériumok mentén. A magyar hatóság álláspontja szerint ez végső soron az egyenlő bánásmód követelményének sérelmével is járhat, illetve ellenkezhet a jó közigazgatás elvével.

A magyar hatóság álláspontja szerint amennyiben a “stratégiai”, illetve “nagy volumenű” ügyek közötti különbségtétel irányába mozdulna el a diskurzus, úgy további, részletes jogalkotásra és az ilyen ügyekre vonatkozó különös eljárási szabályok megalkotására lenne szükség, ami tovább erősítené az eljárások bürokratikus, elhúzódó jellegét, ezért a magyar hatóság nem támogatja az ilyen különbségtételt.

10. A Tervezet 10. cikke szerint amennyiben a fő és érintett felügyeleti hatóságok között vita van az ügy tárgyáról, a hatóságok csak a GDPR 61 és 62. cikk szerinti jogintézmények alkalmazását követően kérhetnék az EDPB sürgősségi eljárását a nézetkülönbség rendezése érdekében. A NAIH támogatja, ha az EDPB sürgősségi eljárása a GDPR 61., illetve 62. cikkének alkalmazását megelőzően is kezdeményezhető lenne, azaz GDPR 61 és 62. cikkének alkalmazása opcionális legyen az EDPB sürgősségi eljárásnak kezdeményezése előtt.
11. A Tervezet 31. cikke rendelkezik a rendelet hatálybalépésének időpontjáról. A NAIH a rendeletnek való megfelelés érdekében hosszabb határidőt javasol (legalább 4 hónapos) rögzíteni a Tervezetben a hatálybalépésre, mivel szükséges a felügyeleti hatóságok felkészülése az új eljárási szabályok alkalmazására (új eljárásrendek kialakítása, esetlegesen szervezeti változások, megfelelő belső sablonok kidolgozása stb.).
12. A NAIH a 9. cikkel kapcsolatosan támogatja határidő meghatározását a legfontosabb kérdések összefoglalójának („summary of key issues”) benyújtására, mivel az elősegíti a hatóságok közötti együttműködést, várhatóan feszesebb keretbe tereli és átláthatóbbá teszi az eljárásokat, valamint az érintettek számára is biztosítja a jó közigazgatás elvének érvényesülését. Továbbá a NAIH javasolja, hogy e határidő meghosszabbítható legyen, mivel az egyes ügyek összetettsége indokoltá teheti a határidő meghosszabbítását, azzal, hogy a határidő hosszabbítás nem lehet parttalan.
13. A Tervezet 9. cikk (6) bekezdése a nem vitás ügyek tekintetében határidőt állapít meg az előzetes megállapítások („preliminary findings”) kibocsátására. A NAIH úgy véli, hogy a Tervezet a vitás ügyek esetében is állapítson meg határidőt, azzal, hogy ne legyen különbség a vitás és nem vitás ügyek között mivel ez bonyolítja az eljárást. Amennyiben a Tervezet nem határoz meg határidőt az előzetes megállapítások kibocsátására, ez arra indíthatja az érintett felügyeleti hatóságokat, hogy inkább ne fogalmazzanak meg észrevételeket a legfontosabb kérdések összefoglalójával kapcsolatban, mivel ekkor az ügy nem vitásnak minősül, és ez az egyetlen eset a rendelettervezet jelenlegi formája szerint, amikor a fő felügyeleti hatóság számára a rendelet határidőt állapít meg az előzetes megállapítások kibocsátására [ami 9 hónap a legfontosabb kérdések összefoglalójának az érintett hatóságoknak való

megküldésétől számítva]. A NAIH ugyanakkor javasolja, hogy a fő felügyeleti hatóság kellően indokolt esetben meghosszabbíthassa az előzetes megállapítások kibocsátására rendelkezésre álló határidőt, mivel az egyes ügyek indokoltá tehetik a határidő meghosszabbítását, azzal, hogy a határidő-hosszabbítás nem lehet parttalan.

14. A NAIH javasolja, hogy a Tervezet előzetes megállapításokra vonatkozó része (14. cikk) valamilyen formában tartalmazzon a fő felügyeleti hatóság által kiszabni tervezett intézkedésekre vonatkozó rendelkezéseket, mivel ez szolgálja inkább a határon átnyúló ügyekre vonatkozó szabályok harmonizálását. Emellett az uniós jog más területein is az a gyakorlat, hogy az eljárás alá vont feleknek van lehetőségük nyilatkozatot tenni az alkalmazni tervezett felügyeleti intézkedésekkel kapcsolatban, és az EUB joggyakorlata is azt követeli meg, hogy az eljárás alá vont felek számára biztosítani kell a nyilatkozattételi jogot a bírság kiszabása során figyelembe vett valamennyi körülményre nézve. Erre tekintettel a NAIH javasolja a rendelettervezet 14. cikk (2) bekezdésének módosítását: az előzetes megállapítások azokat a korrekciós intézkedéseket tartalmazzák, amelyek alkalmazását a felügyeleti hatóság mérlegeli, lehetőséget hagyva a fő felügyeleti hatóságnak arra, hogy akár megjelölje, pontosan melyik korrekciós eszközt kívánja alkalmazni, vagy akár azoknak az eszközöknek a körét, amelyek alkalmazását mérlegeli. Álláspontunk szerint ez nagyobb mozgásteret biztosít a felügyeleti hatóságok számára a tényleges döntés meghozatala során, ugyanakkor lehetőséget nyújt az eljárás alá vont feleknek is arra, hogy gyakorolják a nyilatkozattételi jogukat a potenciálisan alkalmazásra kerülő intézkedésekkel kapcsolatban [több tagállamban eljárási hibának minősülne egy közigazgatási peres eljárás során, ha az eljárás alá vont félnek nem lenne lehetősége ilyen tartalmú nyilatkozatot tenni]. Sok esetben csak az eljárás alá vont felek végső, illetve valamennyi nyilatkozata alapján lehet meghatározni a ténylegesen indokoltan alkalmazandó szankciókat, ez is azt támasztja alá, hogy szükséges, hogy a végül kiszabásra kerülő szankciókat illetően a felügyeleti hatóságnak legyen némi mozgásteret.
15. Továbbá a NAIH javasolja, hogy Tervezet rögzítsen határidőt a végleges döntés benyújtására, miután a felügyeleti hatóságok a felülvizsgált döntéstervezetről megállapodtak és/vagy a 65. cikk (1) bekezdés a) pontja szerinti vitarendezési eljárás megindítására, mivel ez az együttműködési eljárás hatékonyságát és kiszámíthatóságát tenné lehetővé, valamint a GDPR sem rendelkezik határidőről, így ezzel nem lenne ellentétes.

Budapest, 2023. szeptember 20.

Üdvözlettel,

Dr. habil. Péterfalvi Attila, elnök távollétében:

általános elnökhelyettes

Dr. Bendik Tamás